

UNITAT DOCENT D' INFERMERIA DE SALUT MENTAL

ITINERARI FORMATIU

Elaborat per: Ana Belén Martínez Gonzalo, Carmen María Moreno López
Infermeres Especialistes en Salut Mental.
Hospital Universitari de Bellvitge

Aprovat per la Comissió de Docència en data: 31/07/2024

COMISSIÓ DE DOCÈNCIA
HOSPITAL UNIVERSITARI DE BELLVITGE
ITINERARI FORMATIU

INFERMERIA DE SALUT MENTAL

UNITAT DOCENT MULTIPROFESSIONAL SALUT MENTAL

ITINERARI FORMATIU. Infermeria de Salut Mental

L' itinerari formatiu de l' especialitat, estableix el cronograma amb les diferents rotacions que formen part del període formatiu dels **dos anys** de l' especialitat. També inclou les competències que han d' adquirir els residents permetent-los conèixer el seu programa formatiu des del seu inici i facilita planificar i estructurar millor la seva formació.

Reflecteix els objectius docents de cada rotació, així com els coneixements i les habilitats a adquirir.

Això afavoreix que es coneguin els diferents conceptes que s'ha d'avaluar cada any, tant al tutor com a l'infermer/a resident.

En l' especialitat d' **Infermeria de Salut Mental** el recorregut pels diferents dispositius de la Xarxa de salut Mental és imprescindible per a la formació del resident, per conèixer les diferents realitats assistencials i organitzatives dels diferents recursos que presten atenció a la població.
Tots els dispositius en els quals es realitzi l' itinerari formatiu estan acreditats i formen part de la unitat docent.

Seguint les recomanacions *del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, la* distribució de les rotacions es reparteix en els dos anys tenint en compte que aquest recorregut s' adapti a la formació bàsica adquirida.

Per això, el resident de primer any haurà de recórrer unitats d' hospitalització, tant aguts com llarga estada o unitats especials. I al llarg del segon any rotarà per unitats extra-hospitalàries i recursos intermedis orientats a la rehabilitació com Centres de Salut Mental, subaguts o programes específics tant per a adults com per a infanto-juvenil.

La formació es desenvoluparà sota la supervisió d' infermers especialistes, i amb les directrius que marqui el tutor del resident, havent de complir almenys les següents activitats clíniques per a la consecució dels objectius formatius:

a) Participar en l' atenció de primeres demandes d' atenció psiquiàtrica, almenys en 20 casos.

b) Participar en, almenys, 10 sessions de coordinació de programes.

c) Participar en, almenys, 20 sessions clíniques d' infermeria.

d) Participar en, almenys, 20 sessions clíniques de l' equip de salut mental.

e) Participar en, almenys, 5 sessions de coordinació de casos clínics a nivell d' àrea.

f) Presentar, almenys, 6 sessions clíniques d' infermeria.

g) Realitzar consultes d' infermeria, almenys, en 50 casos a nivell individual i 15 en famílies.

h) Realitzar, almenys, 20 visites a domicili.

i) Dur a terme el seguiment complet del pacient, d' acord amb el procés d' atenció d' infermeria, almenys en els casos següents:

- 2 infantojuvenils.
- 4 en l' assistència intrahospitalària.
- 5 en l' assistència comunitària.
- 2 casos que utilitzin els tres nivells d'atenció (centres de salut mental, hospitalització i centres comunitaris i/o de rehabilitació)

j) Col·laborar, almenys, en 2 processos grupals instal·lats.

k) Intervenir, almenys, en 10 situacions d'urgència i/o crisi.

l) Participar en les sessions formatives de l' equip interdisciplinari, de l' equip d' Infermeria en Salut Mental i de l' equip d' Atenció Primària, almenys 2 vegades.

m) Participar, almenys, en 1 programa d' Educació per a la Salut Mental.

n) Participar en, almenys, 1 programa de rehabilitació psico-social.

o) Col·laborar en l'actualització contínua del diagnòstic de Salut Mental de l'àrea sociosanitària, almenys en un dels seus components.

p) Dissenyar, almenys, un programa d'interconsulta d'infermeria de salut mental amb professionals d'infermeria de salut mental (en un altre àmbit d'actuació diferent al que es trobi la resident) o amb professionals d'infermeria d'altres àmbits (unitats generals d'hospitalització, centres d'atenció primària, etc.).

q) Elaborar 15 informes de continuïtat de cures d' infermeria de pacients que realitzin el seu tractament a través dels diferents dispositius assistencials.

r) Elaborar 1 disseny de Projecte de Recerca sobre Infermeria de Salut Mental.

Quant a les activitats d'investigació pròpies del resident adaptant-se als requisits d'acreditació de les Unitats Docents Multiprofessionals de salut mental segons Ordre PSARU/205/2023, de 2 de març, es detallen a continuació:

- Participar en projectes o activitats de recerca i aportar resum i comentari en el llibre del resident
- Realitzar presentacions en sessions clíniques, en reunions científiques i /o Publicacions. i incloure-les en el llibre del resident.
- Realitzar una anàlisi crítica d' una publicació i incloure-la en llibre del resident.

HORARI

Any residència	*Rotació*	*Durada (mesos)*	*Dispositiu*
1	❑ Unitat Hospitalització Breu / Aguts	6 mesos	Unitat Hospitalització breu/ Aguts Hospital Universitari de Bellvitge
	❑ Unitats de Rehabilitació i Llarga Estada	2 mesos	Unitat de subaguts i mitja i llarga estada (MILLE). Benito Menni CASM
	❑ Unitats Especials	1 mesos	Unitat de Trastorns de conducta alimentària. Hospital Universitari de Bellvitge
		1 mes	Unitat d' addiccions comportamentals i a substàncies. Hospital Universitari de Bellvitge
		1 mes	Urgències psiquiatria Hospital Universitari de Bellvitge
2	❑ Programes de Rehabilitació comunitària	2 mesos	Unitat d' Ingrés Comunitari, l' Hospitalet de Llobregat. Benito Menni CASM
		2 mesos	Hospital de dia de salut mental d' adults. Benito Menni CASM
	❑ Programes de Salut mental Infant Juvenil	2 mesos	Unitat d' aguts i subaguts d' adolescents. Benito Menni CASM
	❑ Unitat de Salut Mental Comunitària	5 mesos	Unitat Salut Mental l' Hospitalet Nord. Hospital Universitari de Bellvitge

ROTACIONS PRIMER ANY

1. Unitat Hospitalització breu /aguts

✓ Unitat d'Hospitalització breu/aguts: Durada: 6 mesos

✓ Hospital Universitari de Bellvitge

Objectius Generals:

- Adquirir els coneixements, habilitats i actituds en les diferents intervencions d' Infermeria en Salut Mental i Addiccions, i es pot fer per respondre adequadament en la cura dels individus, la família i els grups i permetent-li fer-se càrrec de la dinàmica i funcionament d' una unitat d' aguts.
- Conèixer la legislació vigent i aplicar a la pràctica els principis ètics relacionats amb la xarxa de salut mental i drogodependències.
- Conèixer la xarxa assistencial a Catalunya de la Xarxa de salut Mental i Drogodependències.
- Participar en la gestió de la qualitat dels Serveis d' Infermeria de Salut Mental d' una forma eficaç i eficient.

Objectius d' Aprenentatge:

- Conèixer la dinàmica i el funcionament d' una unitat d' aguts de psiquiatria.
- Adquirir coneixements sobre la Psicopatologia i clínica Psiquiàtrica. Classificacions diagnòstiques.
- Reconèixer els diferents trastorns psiquiàtrics.
- Conèixer els diferents tractaments farmacològics utilitzats en psiquiatria, les seves indicacions, les precaucions i efectes secundaris.
- Aprendre la psicofarmacologia utilitzada.
- Conèixer les toxicomanies, patologies associades, patologia dual.
- Aprendre a valorar, reconèixer i actuar davant la síndrome d' abstinència
- Conèixer i identificar l' existència de risc de suïcidi. Tipus de comunicació desenvolupada.
- Conèixer el tractament amb Teràpia electroconvulsiva (TEC), la seva indicació, aplicació i cures infermeres.
- Conèixer les dietes y utilitzar-les adequadament (específiques per a determinades patologies i/o tractaments).
- Aprendre a detectar precoçment i actuar davant les situacions de crisi.
- Saber utilitzar la tècnica de desescalada: contenció verbal i farmacològica.
- Saber utilitzar les tècniques de contenció física (indicacions, precaucions, cures infermeres).
- Prestar cures/realitzar intervencions d'infermeria en les persones, famílies i grups, d'acord amb el concepte d'atenció integral, en l'àmbit de la salut mental i les drogodependències.

- Establir relació terapèutica infermera-pacient i infermera-família.

- Col·laborar i desenvolupar processos educatius, adreçats a pacients/clients, famílies, professionals i grups.
- Aprendre i aplicar Teràpia Ocupacional en els pacients ingressats.

Objectiu d' Adquisició d' Habilitats:

- Conèixer, aprendre i practicar habilitats de comunicació.
- Adquirir habilitats per saber desenvolupar una correcta relació terapèutica.
- Fomentar la comunicació en l' equip multidisciplinari amb la finalitat de compartir la cura del pacient.
- Adquirir habilitats per a la gestió d'emocions (pròpies i del pacient)
- Adquirir habilitats per a la gestió de conflictes.

2. Unitats de Rehabilitació i llarga estada

✓ Unitat de subaguts i mitja i llarga estada (MILLE). Durada 2 mesos
✓ Benito Menni CASM

Objectius Generals:

- Conèixer la xarxa assistencial a Catalunya de la Xarxa de Salut Mental i Drogodependències.
- Conèixer la legislació vigent i aplicar a la pràctica els principis ètics relatius a la salut mental i la psiquiatria.
- Prestar cures /realitzar intervencions d'infermeria en les persones, famílies i grups, d'acord amb el concepte d'atenció integral, en l'àmbit d'una Unitat de psiquiatria de mitjana / llarga estada.

Objectius d' Aprenentatge:

- Conèixer el funcionament de la Unitat de psiquiatria de subaguts, de mitjana i llarga estada, així com el lloc que ocupa aquesta unitat dins de la xarxa assistencial de Psiquiatria.
- Participar en la planificació i execució de les accions orientades a aconseguir els objectius de la Unitat.
- Prestar atenció integral i individualitzada al pacient en els aspectes físics, psíquics i socials.
- Desenvolupar habilitats de comunicació amb el pacient psiquiàtric.
- Realitzar una valoració infermera adequada al pacient, identificant necessitats i detectar problemes.
- Detectar canvis de conductes dels pacients.
- Adquirir els coneixements necessaris per planificar i organitzar l' assistència d' infermeria establint prioritats.
- Elaborar i executar el pla de cures prestant l' ajut necessari, avaluar els plans i els resultats obtinguts, realitzant les consegüents modificacions.

- Conèixer els tractaments utilitzats freqüentment en la Unitat, indicacions, administració, efectes desitjats, efectes secundaris...
- Conèixer les dietes y utilitzar-les adequadament (específiques per a determinades patologies i/o tractaments).
- Conèixer i identificar l' existència de risc de suïcidi. Tipus de comunicació desenvolupada.
- Aprendre a detectar precoçment i actuar davant les situacions de crisi.
- Saber utilitzar la tècnica de desescalada: contenció verbal i farmacològica.
- Saber utilitzar les tècniques de contenció física (indicacions, precaucions, cures infermeres).
- Programar/organitzar l'activitat assistencial en reunió d'equip d'infermeria.
- Participar en la programació de les activitats dels pacients.
- Realitzar el procés d' atenció d' infermeria als pacients: supervisar o suplir en les necessitats que ho precisi.
- Valorar i conèixer la situació, en tot moment, de cada pacient.
- Executar els programes de les unitats individuals i/o grupals.
- Realitzar activitats individuals i grupals psicoeducatives.

Objectiu d' Adquisició d' Habilitats

- Aprendre a diferenciar i escollir el programa específic de forma individual adequat al pacient.
- Intervenir a nivell familiar informant del pla de cures dels pacients, intentant fer-los partícips.
- Intervenir a nivell familiar educant en l' autocura del pacient.
- Coordinar els diferents professionals que intervenen en el tractament diari.
- Adquirir habilitats per a la gestió d'emocions (pròpies i del pacient)
- Adquirir habilitats per a la gestió de conflictes.

3. Unitats especials

✓ Unitat de Trastorns de conducta alimentària (TCA) . Durada 1 mes
✓ Hospital Universitari de Bellvitge

Objectius Generals:

- Adquirir els coneixements, habilitats i actituds en les diferents intervencions d' Infermeria en Salut Mental en el camp dels Trastorns de la Conducta Alimentària, i es pot fer per respondre adequadament en la cura dels individus, família i grups i permetent-li fer-se càrrec de la dinàmica i funcionament d' una unitat de TCA.

- Conèixer la legislació vigent i aplicar a la pràctica els principis ètics relacionats amb la xarxa de salut mental i drogodependències.
- Conèixer la xarxa assistencial a Catalunya de la Xarxa de Salut Mental i Drogodependències.
- Participar en la gestió de la qualitat dels Serveis d' Infermeria de Salut Mental d' una

forma eficaç i eficient.

Objectius d' Aprenentatge:

- Conèixer la dinàmica i el funcionament d' una unitat de TCA.
- Adquirir coneixements sobre la Psicopatologia i clínica Psiquiàtrica. Classificacions diagnòstiques.
- Reconèixer els diferents tipus de TCA i patologies associades.
- Conèixer els diferents tractaments farmacològics utilitzats en psiquiatria, les seves indicacions, les precaucions i efectes secundaris.
- Aprendre la psicofarmacologia utilitzada.
- Conèixer les toxicomanies, patologies associades, patologia dual.
- Conèixer i identificar l' existència de risc de suïcidi. Tipus de comunicació desenvolupada.
- Conèixer les dietes i utilitzar-les adequadament (específiques per a determinades patologies i/o tractaments).
- Aprendre a detectar precoçment i actuar davant les situacions de crisi.
- Saber utilitzar la tècnica de desescalada: contenció verbal i farmacològica.
- Saber utilitzar les tècniques de contenció física (indicacions, precaucions, cures infermeres).
- Prestar cures/realitzar intervencions d'infermeria en les persones, famílies i grups, d' acord amb el concepte d' atenció integral, en l' àmbit de la salut mental i les drogodependències.
- Establir relació terapèutica infermera-pacient i infermera-família.
- Col·laborar i desenvolupar processos educatius, adreçats a pacients/clients, famílies, professionals i grups.
- Aprendre i aplicar Teràpia Ocupacional en els pacients ingressats.

Objectiu d' Adquisició d' Habilitats:

- Conèixer, aprendre i practicar habilitats de comunicació.
- Adquirir habilitats per saber desenvolupar una correcta relació terapèutica.
- Fomentar la comunicació en l' equip multidisciplinari amb la finalitat de compartir la cura del pacient.
- Adquirir habilitats per a la gestió d'emocions (pròpies i del pacient)
- Adquirir habilitats per a la gestió de conflictes.

- ✓ Unitat d' Addiccions comportamentals i a substàncies. Durada 1 mes
- ✓ Hospital Universitari de Bellvitge

Objectius Generals:

- Proporcionar coneixements, habilitats i actituds en les diferents intervencions d' Infermeria en Salut Mental i a Toxicomanies.
- Conèixer la xarxa assistencial a Catalunya de la Xarxa de salut Mental i Drogodependències.
- Conèixer la legislació vigent i aplicar a la pràctica els principis ètics relatius a la salut mental, la psiquiatria i les toxicomanies.

Objectius d' Aprenentatge:

- Conèixer el funcionament de la unitat d' addiccions comportamentals i a subtàncies.
- Prestar atenció integral i individualitzada al pacient en els aspectes físics, psíquics i socials.
- Desenvolupar habilitats de comunicació amb el pacient amb consum d' alcohol que està ingressat a l' hospital per un altre diagnòstic diferent.
- Valoració adequada al pacient, identificant necessitats i detectar problemes.
- Aprendre i realitzar entrevista motivacional.
- Realitzar el seguiment i proporcionar suport al pacient d' una manera continuada intervenint en la unitat d' hospitalització concreta.
- Valorar, detectar i prevenir síndrome d' abstinència.
- Proporcionar coneixements i educació d' hàbits saludables, incloent-hi el risc de l' addicció a l' alcohol.
- Valorar/Conèixer la situació en tot moment de cada pacient.
- Reconèixer si el pacient es troba en el moment oportú del canvi i deixar de consumir.

Objectiu d' Adquisició d' Habilitats:

- Coordinar els diferents professionals que intervenen en el tractament del procés de malaltia durant l' ingrés hospitalari.
- Aplicar Habilitats de comunicació.
- Realitzar una entrevista terapèutica.
- Adquirir habilitats per saber desenvolupar una correcta relació terapèutica.
- Adquirir habilitats per a la gestió d'emocions (pròpies i del pacient)
- Adquirir habilitats per a la gestió de conflictes.
- Intervenir a nivell familiar, si al pacient dona el seu consentiment, informant del pla de cures dels pacients, intentant fer-los partícips en l'autocura i seguiment.

✓ Urgències de psiquiatria. Durada 1 mes

✓ Hospital Universitari de Bellvitge

Objectius Generals:

- Proporcionar coneixements, habilitats i actituds en les diferents intervencions d'

Infermeria en les urgències en Salut Mental i addiccions
- Conèixer la xarxa assistencial a Catalunya de la Xarxa de salut Mental i Drogodependències.
- Conèixer la legislació vigent i aplicar a la pràctica els principis ètics relatius a la salut mental i la psiquiatria.

Objectius d' Aprenentatge:
- Conèixer l' objectiu i funcionament del servei d' urgències dins l' àmbit hospitalari
- Conèixer les patologies psiquiàtriques, les toxicomanies, la patologia dual i les patologies associades
- Conèixer la psicofarmacologia utilitzada més freqüentment i administrar-la.
- Prestar atenció integral i individualitzada i realitzar intervencions infermeres al pacient i a la família.
- Conèixer les tècniques de comunicació amb el pacient i de relació terapèutica, així com la seva aplicació.
- Realitzar una valoració d' infermeria adequada, identificant necessitats i detectar problemes.
- Aprendre a valorar, reconèixer i actuar davant la síndrome d' abstinència
- Conèixer i identificar l' existència de risc de suïcidi. Tipus de comunicació desenvolupada.
- Aprendre a detectar precoçment i actuar davant les situacions de crisi.
- Saber utilitzar la tècnica de desescalada: contenció verbal i farmacològica.
- Saber utilitzar les tècniques de contenció física (indicacions, precaucions, cures infermeres).
- Realitzar entrevista a familiar o acompanyant amb la finalitat d' obtenir informació complementària.
- Proporcionar informació adequada al pacient i a la família.
- Objectiu d' Adquisició d' Habilitats.
- Aplicar Habilitats de comunicació.
- Realitzar una entrevista terapèutica.
- Adquirir habilitats per saber desenvolupar una correcta relació terapèutica.
- Fomentar la comunicació en l' equip multidisciplinari amb la finalitat de compartir la cura del pacient.
- Adquirir habilitats per a la gestió d'emocions (pròpies i del pacient)
- Adquirir habilitats per a la gestió de conflictes.
- Intervenir a nivell familiar informant del pla de cures dels pacients, intentant fer-los partícips en l' autocura i seguiment.

ROTACIONS SEGON ANY

4. **Programes de Rehabilitació Comunitària**
   - ✓ Hospital de dia de Salut mental d' adults. Durada 2 mesos

- ✓ Benito Menni CASM

Objectius Generals:

- Proporcionar als Residents d'Infermeria en Salut Mental; coneixements, habilitats i actituds en les diferents intervencions d' Infermeria en Salut Mental, i es capaciten per respondre adequadament en la cura dels individus, família i grups i permetent-li fer-se càrrec de la dinàmica i funcionament d' un Hospital de Dia.
- Conèixer la xarxa assistencial a Catalunya de la Xarxa de salut Mental i Drogodependències.
- Conèixer la legislació vigent i aplicar a la pràctica els principis ètics relatius a la salut mental i la psiquiatria.

Objectius d' Aprenentatge:

- Conèixer la dinàmica i el funcionament de l' Hospital de Dia d' Adults.
- Prestar cures/realitzar intervencions d'Infermeria a les persones, famílies i grups.
- Col·laborar i desenvolupar processos educatius adreçats a pacients, famílies, professionals i grups.
- Desenvolupar i mostrar capacitat crítica i reflexiva sobre el seu quefer professional quotidià, sobre els processos de presa de decisions que comporta, les repercussions d' aquestes i sobre les seves experiències viscudes a l' Hospital de Dia.
- Utilitzar les escales més freqüents.
- Conèixer l' associacionisme d' usuaris i familiars com a elements de suport, de promoció.

Objectiu d' Adquisició d' Habilitats:

- Aplicar Habilitats de comunicació.
- Realitzar una entrevista terapèutica.
- Adquirir habilitats per saber desenvolupar una correcta relació terapèutica.
- Fomentar la comunicació en l' equip multidisciplinari amb la finalitat de fomentar la socialització i l' autocura de l' usuari de l' hospital de dia.
- Adquirir habilitats per a la gestió d'emocions (pròpies i del pacient)
- Adquirir habilitats per a la gestió de conflictes.
- Intervenir a nivell familiar informant del pla de cures, intentant fer-los partícips.
- Desenvolupar actituds de relació terapèutica amb pacients, familiars i professionals.

- ✓ Unitat d'Ingrés Comunitari . L' Hospitalet de Llobregat. Durada 2 mesos
- ✓ Benito Menni CASM

Objectius Generals:

- Proporcionar coneixements, habilitats i actituds en les diferents intervencions d' Infermeria en Salut Mental, i es capaciten per respondre adequadament en la cura dels

individus que es troben en una unitat d' ingrés comunitària.

- Conèixer la xarxa assistencial a Catalunya de la Xarxa de salut Mental i Drogodependències.
- Conèixer la legislació vigent i aplicar a la pràctica els principis ètics relatius a la salut mental i la psiquiatria.

Objectius d' Aprenentatge:

- Integrar les funcions i responsabilitats de la unitat d' ingrés comunitari i el seu paper dins del marc sanitari
  - Integrar el concepte de Rehabilitació psicosocial i el nivell d' atenció a la qual pertany dins de la Xarxa de Salut Mental.
  - Emmarcar el perfil de població a la qual atén, individus adults majors de 16 anys, situació clincidicopatopatològica.
  - Conèixer el circuit d' entrada, derivacions factibles i alta dels pacients.
  - Circuits de derivació assistencial, sociosanitari, socio-comunitaris.
- Conèixer i participar en les activitats d' Infermeria que conformen el Pla de cures
  - Realitzar valoracions infermeria segons model de patrons funcionals.
  - Planificar i executar plans de cures.
  - Atendre i prioritzar les demandes buscant les solucions més adequades.
  - Conèixer els diferents registres d' infermeria per a recollida de dades.
  - Conèixer i aplicar els protocols i plans de cures vigents.
  - Realitzar l' adequat seguiment dels pacients.
  - Adquirir i aprofundir en el coneixement teòric i utilització pràctica de les diferents estratègies de teràpia farmacològica en la seva preparació i administració, donant instruccions sobre el seu ús i cura.
- Adquirir el maneig en tècniques d' entrevistes, tècniques de comunicació, d' observació conductual i recollida d' informació no verbal
- Adquirir competències i habilitats per realitzar intervencions en rehabilitació psicosocial (intervencions individuals i grupals)
- Adquirir coneixements, capacitats i habilitats relacionats amb la

Intervenció d'Educació Sanitària (grups educació per a la salut, taller d'automedicació, hàbits de vida saludables, taller d'exercici físic i relaxació, taller d'hàbit tabàquic, taller de síndrome metabòlica)

- Capacitar en la detecció i maneig de situacions de crisi:
  - Conèixer els criteris de crisi establerts (auto-heteroagressivitat, risc elevat de

    suïcidi, risc d'intoxicació per diferents substàncies tòxiques, crisi d'ansietat, crisis conversives, crisis psicòtiques...).
  - Detectar quan una crisi pot produir-se estant alerta als diferents signes que la precedeixen.
  - Aplicar del protocol d' intervenció establert per a les diferents situacions de crisi.
  - Control de les conductes disruptives mitjançant la paraula i el contactepersonal.

  - Comprensió del sentit dels símptomes i les seves respostes adequades.
- Participar activament des del rol Infermer a l'Equip multidisciplinari
  - Conèixer les funcions de cada estament professional dels que es componen l'equip .
  - Participar en les reunions de l' Equip Multidisciplinar.
  - Integració i participació infermera amb l' Equip en el seguiment i la complementarietat de casos.
  - Integració i participació infermera amb l' equip en els canvis i acoblaments intra-equip.
- Conèixer l' existència i disponibilitat d' altres recursos comunitaris que faciliten el suport i la millora dels pacients
  - Recursos sociosanitaris
  - Recursos socio-comunitaris (grups d'autoajuda, grups familiars, moviments associatius, etc....).
- Col·laborar i participar en activitat investigadora:
  - Demostrar l' habilitat en la recerca d' informació, per exemple, en bases de dades, basada en la millor evidència científica en aquell moment, contribuint d' aquesta manera a l' actualització del coneixement vigent.
  - Identificar problemes o necessitats, elaborar preguntes de recerca i col·laborar en aquelles que es realitzin. Mostrar els resultats trobats a altres professionals de l' equip, per exemple, participació en sessions clíniques si n' hi hagués.

Objectiu d' Adquisició d' Habilitats:

- Coordinar els diferents professionals que intervenen en el procés de tractament
- Aplicar habilitats de comunicació.
- Realitzar una entrevista terapèutica.
- Adquirir habilitats per saber desenvolupar una correcta relació terapèutica.
- Ser capaç de realitzar una assistència hospitalària fora de l' entorn de confort del professional.
- Reconèixer precoçment els signes d' alerta que facin plantejar canvi de recurs per al tractament del pacient.
- Fomentar la comunicació en l' equip multidisciplinari amb la finalitat de compartir la cura del pacient.
- Adquirir habilitats per a la gestió d'emocions (pròpies i del pacient)

- Adquirir habilitats per a la gestió de conflictes.
- Intervenir a nivell familiar informant del pla de cures dels pacients, intentant fer-los partícips.

5. **Programes de Salut Mental Infant Juvenil**
   - ✓ Unitat d' aguts i subaguts d' adolescents. Durada 2 mesos
   - ✓ Benito Menni CASM

Objectius Generals:

- Proporcionar als Residents d'Infermeria en Salut Mental; coneixements, habilitats i actituds en les diferents intervencions d'Infermeria en Salut Mental Infantojuvenil, per respondre adequadament en la cura dels individus, família i grups i permetent-li fer-se càrrec de la dinàmica i funcionament d'una unitat d'Aguts / Subaguts de l'àrea d'adolescents.
- Conèixer la xarxa infanto-juvenil a Catalunya.
- Conèixer la legislació vigent i aplicar a la pràctica els principis ètics relatius a la salut mental i la psiquiatria.

Objectius d' Aprenentatge:

- Conèixer la dinàmica i el funcionament d' una unitat d' aguts i subaguts d' adolescents.
- Desenvolupar plans de cures adequats a la Infància i adolescència.
- Prestar cures/realitzar intervencions d'Infermeria a les persones, famílies i grups.
- Conèixer i identificar l' existència de risc de suïcidi. Tipus de comunicació desenvolupada.
- Afrontar constructivament les situacions de crisi que es presentin a la unitat.
- Utilitzar tècniques de desescalada.
- Conèixer i identificar l' existència de risc de suïcidi. Tipus de comunicació desenvolupada.
- Conèixer i col·laborar en la dinàmica i funcionament dels programes de continuïtat de cures (PCC), i Programa Terapèutic Individualitzat (PTI).
- Conèixer les característiques de les patologies més freqüents en la infància i adolescència, les intervencions terapèutiques i les cures d' Infermeria.
- Conèixer les toxicomanies.
- Detectar i actuar davant d' una síndrome d' abstinència.
- Conèixer la intervenció psicofarmacològica en la Infància i l' adolescència.
- Realitzar atenció a famílies.
- Participar en les reunions de PCC.

Objectius d' Adquisició d' Habilitats:

- Aplicar habilitats de comunicació.
- Realitzar una entrevista terapèutica.
- Adquirir habilitats per saber desenvolupar una correcta relació terapèutica.
- Fomentar la comunicació en l' equip multidisciplinari amb la finalitat de compartir la cura del pacient.
- Adquirir habilitats per a la gestió d'emocions (pròpies i del pacient)
- Adquirir habilitats per a la gestió de conflictes.
- Intervenir a nivell familiar informant del pla de cures dels infants i adolescents, intentant fer-los partícips.

6. **Unitat de Salut Mental Comunitària**
   - ✓ Unitat de salut mental l' Hospitalet Nord. Durada 5 mesos
   - ✓ Hospital Universitari de Bellvitge

Objectius Generals:

- Proporcionar coneixements, habilitats i actituds en les diferents intervencions d' Infermeria en Salut Mental, i es capaciten per respondre adequadament en la cura dels individus, família i grups i permetent-li fer-se càrrec de la dinàmica i funcionament del dispositiu CSMA.
- Conèixer la xarxa assistencial a Catalunya de la xarxa de salut Mental i Drogodependències.
- Conèixer la legislació vigent i aplicar a la pràctica els principis ètics relatius a la salut mental i la psiquiatria.

Objectius d' Aprenentatge

- Conèixer la dinàmica i el funcionament del CSMA.
- Conèixer els diferents trastorns psiquiàtrics i els tractaments més utilitzats en CSMA
- Realitzar l' atenció a primeres demandes o consultes d' acollida i d' atenció a demandes urgents. Participar en la coordinació amb altres professionals i serveis: atenció primària, serveis psiquiàtrics, altres institucions...
- Conèixer les consultes d'informació/educació i seguiment a l'usuari, família, en grup i individual.
- Conèixer i realitzar visites a domicili
- Conèixer i intervenir en programes específics: rehabilitació, reinserció, psicogeriatria...
- Col·laborar en el programa de suport a l'Atenció Primària.
- Conèixer els tractaments farmacològics més utilitzats en el CSMA, així com les seves indicacions, efectes desitjats, efectes secundaris, precaucions. Realitzar seguiment dels tractaments farmacològics sistemàtics.

- Reconèixer i distingir les patologies psiquiàtriques. Valorar la urgència i la necessitat de derivació a un altre professional.
- Conèixer i identificar l' existència de risc de suïcidi. Tipus de comunicació desenvolupada.
- Valorar la necessitat de veure el pacient sol o acompanyat.
- Conèixer el programa Trastorn Mental Sever (TMS).
- Conèixer els objectius terapèutics del TMS
- Realitzar seguiment dels pacients TMS.
- Conèixer el Pla de serveis individualitzat (PSI) i els seus objectius.
- Realitzar revisions dels continguts teòrics dels diferents programes que s' estiguin desenvolupant.
- Aprendre a usar les escales utilitzades.
- Saber utilitzar la tècnica de desescalada: contenció verbal i farmacològica.

- Coordinar els diferents dispositius de la xarxa assistencial.
- Participar en les sessions de Programa de Continuïtat Cures (PCC).
- Adoptar i aplicar el concepte i dinàmica comunitària. Aspectes socioculturals de la comunitat. Recursos comunitaris.
- Aprendre i realitzar intervenció psicosocial davant de situacions de pèrdua i dol.

Objectiu d' Adquisició d' Habilitats:

- Aplicar habilitats de comunicació.
- Realitzar una entrevista terapèutica.
- Adquirir habilitats per saber desenvolupar una correcta relació terapèutica.
- Fomentar la comunicació en l' equip multidisciplinari amb la finalitat de compartir la cura del pacient.
- Adquirir habilitats per a la gestió d'emocions (pròpies i del pacient)
- Adquirir habilitats per a la gestió de conflictes. Intervenir a nivell familiar informant del pla de cures dels pacients, intentant fer-los partícips.
- Intervenir a nivell familiar educant en l' autocura del pacient.
- Coordinar els diferents professionals que intervenen en el tractament diari.

ATENCIÓ CONTINUADA

Les residents d' Infermeria de Salut Mental realitzaran atenció continuada en forma de mòduls de guàrdies en el servei d' Urgències de Psiquiatria, o en algun altre dispositiu de la Unitat Docent Multiprofessional, tenint en compte el compliment dels objectius del programa formatiu.
Es realitzaran entre dos i tres mòduls de guàrdia mensuals.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS DE FORMACIÓ SANITÀRIA ESPECIALITZADA

Organitzats per la Comissió de Docència:

1. **CURS DE BIOÈTICA. VALORS I ACTITUDS PROFESSIONALS (2 hores, de R1):**

   Adreçat a tots els residents de FSE

   a. Conèixer els fonaments de la bioètica i el mètode de deliberació en la pràctica professional
   b. Complir amb els principis i valors dels sistemes de salut i de la professió

c. Detectar i saber manejar situacions de conflicte ètic
d. Respectar els valors dels pacients, sense cap discriminació per raó
e. Aplicar adequadament el procés de consentiment informat
f. Valorar la capacitat dels pacients per prendre decisions sanitàries
g. Demostrar conèixer els aspectes ètics i legals relacionats amb l' atenció a menors, pacients discapacitats i al final de la vida
h. Demostrar conèixer els aspectes ètics i legals relacionats amb el maneig de la informació, la documentació i la història clínica, per manejar la confidencialitat i el secret professional
i. Informar en els processos de planificació anticipada de les voluntats
j. Demostrar conèixer el funcionament dels Comitès d' Ètica Assistencial i de Recerca

2. **CURS DE RCP (3h, de R1):**

Adreçat a tots els residents de FSE

a. Suport vital bàsic
b. Suport vital intermedi

3. **CURS DE MANEIG DE LA INFORMACIÓ CLÍNICA (3 hores, de R1):**

Adreçat a tots els residents de FSE

a. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l' àmbit professional
b. Conèixer el funcionament del programa SAP (història clínica informatitzada), així com els programes GACELA i SILICON
c. Conèixer les característiques generals del sistema d' informació sanitari i interpretar els indicadors d' ús més freqüent
d. Conèixer els principis bàsics de codificació segons la nomenclatura internacional (CIE)

4. **CURS DE SUTURES (3h, de R1)**

Adreçat a tots els residents de FSE

a. Aprendre els principis bàsics de la sutura

5. **CURS DE RECERCA**

Adreçat a tots els residents de FSE

a. Formular hipòtesis de treball en recerca. Saber aplicar el mètode científic

b. Aplicar els principis científics i bioètics de la recerca biomèdica i participar en el disseny i desenvolupament de projectes de recerca
c. Dissenyar, obtenir dades i realitzar estudis estadístics bàsics utilitzant programes informàtics
d. Desenvolupar habilitats per realitzar presentacions en reunions científiques, publicacions en revistes científiques, recerca bibliogràfica, lectura crítica d' articles, etc.

- **Curs d'Introducció a la Recerca (4 sessions d'1,5 hores, de R2)**
- **Nivell intermedi (4 sessions d'1,5 hores, de R3)**
- **Nivell avançat (4 sessions d'1,5 hores, de R4)**

6. **CURS DE BONES PRÀCTIQUES A L'ENTORN DE SEGURETAT DEL PACIENT I DEL PROFESSIONAL (4 hores, de R1):**
   a. Conèixer les bases de la planificació, administració i organització sanitària tant a nivell estatal com autonòmic
   b. Participar en l'elaboració de criteris, indicadors o estàndards de qualitat a partir d'evidències científiques (protocols, guies de pràctica clínica, etc.)
   c. Utilitzar eficientment els recursos disponibles
   d. Conèixer la importància de la coordinació entre especialitats i nivells assistencials
   e. Intimitat, confidencialitat i secret professional
   f. Conèixer el reglament en matèria de protecció de dades
   g. Conèixer el sistema de notificació i atenció a segones víctimes
   h. Conèixer el protocol de transfusió segura de components sanguinis
   i. Conèixer el protocol de prevenció d' infeccions nosocomials
   j. Conèixer el protocol de cirurgia segura

7. **CURS DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS: RISCOS BIOLÒGICS I RISCOS PSICOSOCIALS PER A RESIDENTS (3h, de R1):**
   Adreçat a tots els residents de FSE

   a. Aplicar mesures preventives i terapèutiques de protecció de riscos laborals i malalties del professional sanitari
   b. Identificar situacions d' estrès personal i demanar ajuda quan sigui necessari
   c. Desenvolupar habilitats per al maneig de l' estrès i la prevenció del *burnout*
   d. Prevenció de l' exposició a agents biològics
   e. Higiene Postural

f. Actuació en cas d' emergència

8. **CURS DE BONES PRÀCTIQUES EN EL DIA A DIA A L'HOSPITAL (1h, de R1) (Benvinguda)**

   Adreçat a tots els residents de FSE

   a. Conèixer el protocol del dret a la intimitat del pacient
   b. Respecte envers els pacients, la institució i organitzacions sanitàries
   c. Tallers pràctics de bones pràctiques en el dia a dia a l'hospital

En la Benvinguda dels residents es desenvolupen els següents cursos:

- Donació i trasplantament
- Hospitalització a domicili
- Protocol d' agressió sexual i violència de gènere
- Protocol de pautes per protegir el dret a la intimitat del pacient
- PROA: Programa d' optimització d' antibiòtics
- Funcionament del Banc de Sang
- Efectes adversos dels fàrmacs
- Prescripcions a l' hospital
- Higiene de mans
- Drets i deures de la ciutadania en relació a la salut i atenció sanitària
- Sol·licitud de proves complementàries i realització d'informes mèdics. Protecció de dades.
- Aspectes legals de la pràctica mèdica a urgències
- Codis, que fer i no fer (Ictus, infart, suïcidi, sèpsia, poli traumàtic)

Organitzats pel Servei de Psiquiatria:

9. **Formació Intensiva en Teràpia Electroconvulsiva (TEC) (R1, R2)**

   a) L'objectiu del curs és millorar la competència professional dels professionals sanitaris implicats en la indicació, en el procediment i en el control evolutiu de la Teràpia Electroconvulsiva (TEC).

El curs consta de classes teòriques i pràctiques, amb un total de 35 hores lectives. Els alumnes inscrits participaran en les sessions de TEC realitzades a la Unitat de Teràpia Electroconvulsiva de l'Hospital Universitari de Bellvitge (UTEC-HUB) en grups reduïts i tutoritzats. Tant sessions teòriques com pràctiques seran impartides per personal docent amb àmplia experiència en el tractament amb TEC.

10. **Formació Intensiva en Transtorn Obsessiu-Compulsiu (TOC) (R1, R2)**

a) L' objectiu del curs és millorar la competència dels professionals en Salut Mental en el diagnòstic i tractament de pacients amb TOC, incloent-hi l' abordatge farmacològic, cognitiu-conductual i les tècniques de neuromodulació.

El curs consta de classes teòriques i tallers pràctics, amb un total de 17 hores lectives. Els alumnes inscrits participaran en sessions pràctiques en grups reduïts i tutoritzats, a la Unitat de TOC del Servei de Psiquiatria de l' Hospital Universitari de Bellvitge. Totes les sessions seran impartides per personal docent amb àmplia experiència en el tractament del TOC.

11. Curs contenció zero i desescalada verbal (R1, R2)

a) Conèixer i implementar habilitats d' intervenció en Desescalada Verbal.
b) Conèixer els principis bàsics de la Tendència Zero Contenció Mecànica.
c) Considerar l' aplicació de la Pràctica Basada en l' Evidència, sobre les disposicions mínimes de seguretat i salut laboral.
d) Promoure la reducció d' ús de la contenció mecànica i identificar les eines adequades per a aquest propòsit.
e) Conèixer les bones pràctiques, l' ètica i la legalitat en l' ús de la Contenció Mecànica.
f) Adquirir destresa tècnica i tàctica en Tendència Zero Contenció Mecànica, minimitzant el risc de lesions per als professionals i els usuaris.
g) Aplicar el model d' Atenció Centrada en la Persona creant entorns facilitadors i treballant sobre el concepte que cada persona és única.
h) Conèixer i avaluar els principals factors de risc en l' àmbit de treball.

12. SESSIONS CLÍNIQUES DEL SERVEI

Les residents de Salut Mental hauran d'assistir a les sessions conjuntes de la Unitat Docent Multiprofessional de Salut Mental, que se celebren els dimarts cada 15 dia. Aquestes sessions consisteixen en exposicions de temàtiques sanitàries actualitzades en la unitat de psiquiatria, que es reparteixen entre equips de treball, infermeria ha de realitzar entre 2-3 a l' any.